

០ រាជធានីភ្នំពេញ ប្រទេសកម្ពុជា

Build4People

លើកកម្ពស់គុណភាពនៃជីវិត តាមរយៈការកែប្រែមុខមាត់ និងការអភិវឌ្ឍទីក្រុងប្រកបដោយចីរភាព

គម្រោងនេះលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការស្រាវជ្រាវ អំពីការសាងសង់ និងការអភិវឌ្ឍទីក្រុងប្រកបដោយចីរភាព ព្រមទាំងរៀបចំឱ្យការអនុវត្តនានាសម្រាប់ទីក្រុងភ្នំពេញ ដែលជារាជធានីរបស់ប្រទេសកម្ពុជាធ្វើឡើងប្រកបដោយចីរភាព។ វិធីសាស្ត្រកែប្រែមុខមាត់ និងអភិវឌ្ឍទីក្រុងប្រកបដោយចីរភាពតាមបែបចម្រុះ ត្រូវបានរៀបចំឡើង ដើម្បីផ្តល់ឱ្យពលរដ្ឋដែលរស់នៅក្នុងទីក្រុងនូវគុណភាពជីវិតកាន់តែប្រសើរ។ ឧទាហរណ៍ តួអង្គពាក់ព័ន្ធផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រ និងផ្នែកអនុវត្តផ្ទាល់បានរៀបចំ និងធ្វើតេស្តវិធីសាស្ត្រថ្មីៗ និងទស្សនៈទានដែលមានលក្ខណៈនាំទុកនៅក្នុងសហគមន៍ដែលមានពលរដ្ឋរស់នៅផ្ទាល់ ដើម្បីឱ្យទីក្រុងភ្នំពេញ មានអនាគតកាន់តែប្រកបដោយចីរភាព។

គោលដៅរបស់គម្រោង

គម្រោងនេះមានគោលបំណងកសាង និងសម្របសម្រួលទំនាក់ទំនងថ្មីៗប្រកបដោយអត្ថន័យ រវាងផ្នែកឥរិយាបថ និងបរិស្ថាន ព្រមទាំងទំនាក់ទំនងរវាងបច្ចេកវិទ្យា និងគោលនយោបាយ។ គោលបំណងនៃគម្រោងនេះ គឺដើម្បីផ្លាស់ប្តូរបន្តិចម្តងៗពីវប្បធម៌ធ្វើផែនការ ដែលមានការចូលរួមតែពីអ្នកបច្ចេកទេសពីលើមកក្រោម ទៅជាដំណើរការ និងវប្បធម៌ពិគ្រោះយោបល់ជាមួយនឹងប្រជាពលរដ្ឋ។ តាមរយៈការធ្វើបែបនេះគេអាចកសាងនៅមូលដ្ឋានសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍទីក្រុង បែបចម្រុះ។ គោលបំណងជារួម គឺដើម្បីលើកកម្ពស់ជីវិតនៅក្នុងទីក្រុងតាមរយៈការសាងសង់អាគារប្រកបដោយចីរភាព ការអភិវឌ្ឍសហគមន៍ប្រកបដោយចីរភាព និងការពង្រីកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបែតង។ លើសពីនេះ ក៏មានការផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើការពង្រឹងភាពធន់ទៅនឹងផលវិបាកបណ្តាល មកពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុផងដែរ។ ដូច្នេះ ការផ្ទេរជាបន្តបន្ទាប់នូវចំណេះដឹងពីអ្នកជំនាញអន្តរជាតិក្នុងវិស័យវិទ្យាសាស្ត្រ នយោបាយ និងពលរដ្ឋក្នុងទីក្រុង និងវិស័យឯកជន ត្រូវបានចាត់ទុកថាមានសារៈសំខាន់ និងចាំបាច់ ដើម្បីឱ្យទីក្រុងមានការអភិវឌ្ឍដោយចីរភាព។

បញ្ហាប្រឈម

កំណើនសេដ្ឋកិច្ចដែលមានលក្ខណៈរស់រវើក និងការរីកចម្រើននៅវិស័យសំណង់ ដែលកើតទន្ទឹមគ្នា និងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច បច្ចុប្បន្នកំពុងធ្វើឱ្យទីក្រុងនៅកម្ពុជាផ្លាស់ប្តូរមុខមាត់។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ដំណើរការទាំងនេះកាត់ច្រើនធ្វើឡើង ដើម្បីប្រាក់ចំណេញក្នុងរយៈពេលខ្លី។ បើទោះជាអគ្គិសនីមានតម្លៃថ្លៃហើយប្រទេសនេះមានប្រពៃណីរចនាស្ថាបត្យកម្មបន្តទៅនឹងអាកាសធាតុជាយូរមកហើយក៏ដោយ អាកាសដែលសាងសង់ថ្មីៗជារឿយៗ ពុំមានលក្ខណៈសន្សំសំចៃថាមពល ឬបន្តិចទៅតាមអាកាសធាតុត្រួតចន្លោះឡើយ។ លើសពីនេះ ការអភិវឌ្ឍសង្គម ដែលមានទំនោរទៅរកសម្ភារនិយមបែបទំនើបនៅកម្ពុជានាំឱ្យប្រជាពលរដ្ឋរស់នៅប្រើប្រាស់ធនធានអស់ច្រើន ដែលនាំឱ្យផលប៉ះពាល់មកលើបរិស្ថានកាន់តែមានការកើនឡើងយ៉ាងឆាប់រហ័ស។ បញ្ហាចីរភាពពុំត្រូវបានក្រសួង ស្ថាប័ន រដ្ឋបាលក្រុង គ្រឹះស្ថានអប់រំ អ្នកប្រើប្រាស់អាគារ និងតួអង្គក្នុងវិស័យសំណង់លើកយកមកធ្វើការពិភាក្សាឱ្យបានគ្រាប់គ្រាន់នោះឡើយ។ ក្នុងបរិការណ៍នេះ កម្ពុជាជួបនឹងបញ្ហាប្រឈមដ៏ស្មុគស្មាញ ក្នុងការកែប្រែ និងអភិវឌ្ឍទីក្រុងប្រកបដោយចីរភាព។ គេត្រូវដាក់ចេញទស្សនៈទាន ដើម្បីសម្រេចគោលដៅរួមនោះគឺការលើកកម្ពស់នៃជីវិត នៅក្នុងបរិបទនៃគម្រោងនេះ។ អ្វីដែលត្រូវយកមកធ្វើការពិចារណា គឺមិនត្រឹមតែផ្នែកបច្ចេកវិទ្យាប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងផ្នែកសង្គម វប្បធម៌ សេដ្ឋកិច្ច និងនយោបាយទៀតផង។

ឆ្លើយតបចំពោះគោលដៅ
អភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាព
របស់អង្គការសហប្រជាជាតិ

រូបថតផ្តល់ឱ្យ Build4People

អត្រា និងវិធីសាស្ត្រដែលប្រើប្រាស់សម្រាប់ធ្វើការស្រាវជ្រាវ

ផ្នែកតាមវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវពហុជំនាញ គម្រោង Build4People បានកសាងនូវទម្រង់ដែលមានការចូលរួម ដូចជា living labs ឬថ្នាក់បច្ចេកវិទ្យាសម្រាប់នវានុវត្តន៍សង្គម។ តាមរយៈការធ្វើបែបនេះ គួរអង្កេតប្រទេសចាប់ពីអ្នកនយោបាយ វិស័យឯកជន និងសង្គមស៊ីវិលអាចកសាងចំណេះដឹងមត្តាជាមួយនឹងការស្រាវជ្រាវ ដែលអាចជួយជំរុញការអភិវឌ្ឍទីក្រុងប្រកបដោយចីរភាព អ្នកជំនាញមកពីវិស័យបរិស្ថាន ចិត្តសាស្ត្រ វិស្វកម្មស៊ីវិល សំណង់នគរូបនីយកម្ម ស្ថាបត្យកម្ម អាកាសធាតុក្នុងទីក្រុង បច្ចេកវិទ្យា remote sensing និងភូមិសាស្ត្រមនុស្សបានចូលរួមនៅក្នុងដំណើរការនេះ។ វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបសហការគ្នា ដូចជា living labs («Ecocity Transition Lab») និងអភិក្រមគ្រប់គ្រងជាលក្ខណៈយុទ្ធសាស្ត្រ («Incubator for Sustainable Building») ក៏ត្រូវបានអនុវត្តផងដែរ។ ក្នុង «វិស័យសំណង់ប្រកបដោយចីរភាព» អ្នកនាំមុខផ្នែកចីរភាពក្នុងមូលដ្ឋាន ត្រូវដាក់ចេញចក្ខុវិស័យ និងយុទ្ធសាស្ត្ររួមគ្នា និងត្រូវរៀបចំគម្រោងសម្រាប់អនុវត្តជាបន្តបន្ទាប់។ សម្រាប់ជំហានចុងក្រោយ ការប្រើប្រាស់លទ្ធផលដែលបានពីការស្រាវជ្រាវគួរជួយឱ្យគេអាចបញ្ចូលចំណេះដឹងនានា ដែលបានកសាងកន្លងមកជាមួយគ្នា និងអាចឱ្យគេពង្រីកបន្ថែមលើទ្រឹស្តីដែលមាន។

ប្រធានបទគោលដៅ

- ការកែប្រែមុខមាត់ និងការអភិវឌ្ឍទីក្រុងប្រកបដោយចីរភាព
- អាគារដែលសន្សំសំចៃថាមពល និងធនធាន
- ការអភិវឌ្ឍសហគមន៍ទីក្រុងបែបចម្រុះ
- ការលើកកម្ពស់គុណភាពជីវិតនៅក្នុងទីក្រុង
- ការធ្វើឱ្យទីក្រុងកាន់តែមានភាពបៃតង និងអាកាសធាតុទីក្រុង
- ឥរិយាបថមេត្រីភាពបរិស្ថាន និងបែបផែនការរស់នៅប្រកបដោយចីរភាព

»ខ្ញុំរើកើបរិភាយយ៉ាងខ្លាំងដែលបានសហការជាមួយនឹងគម្រោង Build4People ព្រោះថាគម្រោងនេះពិតជាមានសារៈសំខាន់ សម្រាប់ទីក្រុងភ្នំពេញ។ ការងារចម្បងនៅក្នុងការធ្វើផែនការទីក្រុងសម្រាប់សាលាក្រុងភ្នំពេញ គឺត្រូវលើកកម្ពស់គុណភាពជីវិតសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋដែលរស់នៅក្នុងទីក្រុងភ្នំពេញ ក្នុងបរិបទដែលចំនួនប្រជាជនមានការកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់ ការស្រែងរកដំណោះស្រាយគ្រប់ជ្រុងជ្រោយចំពោះបញ្ហាដែលបានកើតឡើង ពិតជាបញ្ហាប្រឈមមួយដ៏សំខាន់។ «
សេង វណ្ណៈ នាយករដ្ឋបាល រដ្ឋបាលនៃរាជធានីភ្នំពេញ

ការថតរូបជាក្រុមក្នុងសន្និសីទស្តីពី Build4People Ecocity Transition Lab នៅសាលារាជធានីភ្នំពេញ កាលពីខែមីនា ឆ្នាំ ២០២០។
រូបថតផ្តល់ដោយគម្រោង Build4People

ដំណោះស្រាយ និងនវានុវត្តន៍ ដែលគេរំពឹងថានឹងកេតក្សេម

គម្រោង Build4People ផ្តោតលើការរិះរកដំណោះស្រាយសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍទីក្រុងដែលមានលក្ខណៈបរិយាបន្ន និងយកចិត្តទុកដាក់ ចំពោះពលរដ្ឋ។ ឧទាហរណ៍ កាតាឡុកដែលបង្ហាញពីយុទ្ធសាស្ត្រ គោលការណ៍ណែនាំ និងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសម្រាប់កម្មវិធីអភិវឌ្ឍទីក្រុង និងត្រូវរៀបចំ ឡើងក្នុងទម្រង់ជាការចន្លោះមគ្គុត (co-design)។ ដំណើរការពហុជំនាញទាំងនេះ និងនាំឱ្យគេអាចបង្កើតចេញជាផលិតផលគោលដៅ ដែលផ្តោត ទៅលើក្រុមទាំងមូល។ ផលិតផលទាំងនេះមានដូចជា សៀវភៅណែនាំស្តីពីការកសាងលំនៅដ្ឋាន ដែលល្អប្រសើរចំពោះសុខភាព ការរស់នៅ ប្រកបដោយចីរភាព និងក្របខ័ណ្ឌសម្រាប់លើកកម្ពស់បែបផែនការរស់នៅកាន់តែមានចីរភាព រួមទាំងប្រអប់ឧបករណ៍ដទៃទៀត ដែលគេអាចយកមកប្រើប្រាស់សម្រាប់ធ្វើផែនការសហគមន៍ទីក្រុងប្រកបដោយចីរភាព។ លទ្ធផលគន្លឹះមួយគឺការបង្កើតលើគំរូផ្តោតលើមនុស្សសម្រាប់លើកកម្ពស់ គុណភាពនៃជីវិតរបស់ពលរដ្ឋនៅក្នុងទីក្រុង។ ផ្អែកតាមគំរូនេះ យុទ្ធសាស្ត្រដែលមានមូលដ្ឋានលើទ្រឹស្តី និងទិន្នន័យជាក់លាក់ និងសំណើផែនការ សម្រាប់លើកកម្ពស់គុណភាពជីវិត របស់ពលរដ្ឋនៅក្នុងទីក្រុងភ្នំពេញ និងត្រូវរៀបចំឡើង។

» កាលពីពេលថ្មីៗនេះ មានការស្តែងចេញឱ្យឃើញកាន់តែច្បាស់ថា ការអភិវឌ្ឍ និងការកែប្រែមុខមាត់ទីក្រុងប្រកបដោយ ចីរភាព មិនមែនផ្តោតតែលើការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមផ្នែកបច្ចេកវិទ្យាប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែត្រូវឆ្លើយតបចំពោះបញ្ហាសង្គម វប្បធម៌ សេដ្ឋកិច្ច និងនយោបាយផងដែរ។ ក្នុងពេលជាមួយគ្នាមានការស្តែងចេញឱ្យកាន់តែច្បាស់ថា វិទ្យាសាស្ត្រអាចរក ឃើញដំណោះស្រាយសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍទីក្រុងប្រកបដោយចីរភាព រួមគ្នាជាមួយនឹងសង្គមនៅក្នុងទីក្រុង។ « Dr. Michael

ដៃគូសហការ

ដៃគូអាជ្ញាធរ

- Magdeburg University
- Stuttgart University
- Eble Messerschmidt Partner
- Eberswalde University for Sustainable Development
- Institute for Climate and Energy Concepts

ដៃគូកម្ពុជា

- សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទភ្នំពេញ
- វិទ្យាស្ថានបច្ចេកវិទ្យាកម្ពុជា
- សាកលវិទ្យាល័យបញ្ញាសាស្ត្រកម្ពុជា
- សាកលវិទ្យាភូមិន្ទកសិកម្ម
- វិទ្យាស្ថានកម្ពុជាសម្រាប់ការសិក្សាពីទីក្រុង
- រដ្ឋបាលរាជធានីភ្នំពេញ

អ្នកសម្របសម្រួលគម្រោង
Dr. Michael A. Waibel
 សាកលវិទ្យាល័យ University of Hamburg
 ដេប៉ាតឺម៉ង់វិទ្យាសាស្ត្រផែនដី
 ☎ +49 40 42838-5030
 ✉ michael.waibel@uni-hamburg.de
 build4people.org

